

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

XI. évfolyam.

FIUME, szerda 1914. május 27.

117. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3, I. em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 4 00.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér

A haditengerészet.

A világhatalom alapja a tengeri hatalom. Olyan állam, amelynek nincs megfelelő haditengerészete, ma már csak másodrangú, a világhatalmat képviselő országok között alantaszabba helyzetbe kerülő állam lehet. A haditengerészet jelentőségét a legutóbbi 40 esztendő közgazdasági, külkereskedelmi, gyarmatosító, a tengeren túli hódító törekvései fokozták és elsősorba helyezték. Ma már minden birodalom arra törekszik, hogy tengeri nagyhatalom legyen, mert a tengeren félnek a nagyhatalmak leginkább a versenytársaktól.

Az Anglia és Németország között felmerülő gyakori feszültségek okai a tengeri haderő körül való versenyben keresendők. Olaszország szövetségét pedig úgy Németországra, mint Ausztria és Magyarországra nézve éppen az teszi becessé, hogy Olaszországnak nagy hadi flottája van, mely tulajdonképpen erősebb a szárazföldi olasz haderőnél.

A monarchia haditengerészete ez előtt negyven évvel nagyon jelentéktelen volt. A haditengerészet akkor a közös külügyminisztériumnak egyik kisebb osztályát alkotta. Ma már a haditengerészeti ügyek annyira felszaporodtak, a haditengerészet évi kiadása annyira felszökött, hogy a flottaszükséglet egymagában kétszerese azoknak a millióknak, amelyeket ezelőtt negy-

ven évvel az összes haderőre fordítottak. A haditengerészet ma is a közös hadügyminiszter reszortjába tartozik, de a haditengerészeti parancsnok budgetje sokkal nagyobb, mint a szárazföldi hadseregé. Ugy, hogy ismételtén foglalkoztak is azzal a tervvel, hogy egy negyedik minisztériumot szervezzenek a három közös minisztérium mellett és ez lenne a haditengerészeti minisztérium.

Amde eltekintve attól, hogy ennek a tervnek alkotmányjogi akadályai vannak, amennyiben a kiegyezési alaptörvényt kellene módosítani, a külön tengerészeti közös minisztérium felállítása még azzal a veszedelemmel is járna, hogy a gyarmatosítás cége alatt esetleg kereskedelmi ügyünket is elközösítené.

A kereskedelmi ügyeket elközösíteni pedig nem engedjük. Erre intenek bennünket a Boszniában szerzet tapasztalatok is. Közös haditengerészetünk maradjon csak továbbra is katonai dolog, közös védelmi eszköz. E helyütt is tehát tisztán csak a haditengerészet fejlesztésének technikája érdekel bennünket.

Ezelőtt két évvel, 1912-ben kezdtük meg az első dreadnought-hajóraj építését. Öt évre felosztva, erre a célra 312 millió koronát szavazott meg a delegáció. A haditengerészet akkori parancsnoka, Montecuccoli gróf nyomában egy még nagyobb flottafejlesztési tervvel állott elő, amely már 4 milliárdra rugott volna 1912—1924. évi fizetendő összegben. Ettől az osztrák és magyar kormány is megriadt. A tervet hama-

rosan Montecuccoli gróf magán öhajjtásának minősítették. De ime nem maradt az Montecuccoli magán öhajjtása, hanem egy közös követelés lett belőle, melynek az első részletét már most, az öt éves részlettel együtt behajjtják rajtunk. A 320 millió után most azt követeli a hadvezetőség, hogy azonnal hozzá foghasson a második dreadnought divízió építéséhez, mert ez sürgős. A két év előtt megszavazott 320 milliós tengerészeti hitel ma már 426 millió áll. Erre az új hadihajó-divízióra az évi hozzájárulás 47 millió korona. A haditengerészeti parancsnok állítása szerint a monarchiának tizenhat nagy csatahajóval kell rendelkeznie, vagyis ez a két hajóraj adja meg a tengeri nagyhatalom karakterét.

Erről a kérdéstről valóban csak a nagyhatalom szempontjaiból lehet dönten. Külpolitikai súlyunk mérlegelésénél esik számításba ez áldozat és annak nagysága. Annyi bizonyos, hogy a világ mai hatalmasságai között a tengeri haderő képessége a döntő tényező. Még olyan messzebb eső osztályozáshoz tartozó államoknak is, mint amilyen Törökország és Görögország, legfőbb gondjuk a tengeri haderő fejlesztése, nemesak a szárazföldi hadsereg hadműveleteinek segítése szempontjából ezen nagykiterjedésű tengerpartokkal bíró országokban, hanem a szövetségsszerzésre való tekintettel is. Ma már a szövetségeket nem a népek történelmi rokonszenvei, faji vonzódásai vagy rokonságai létesítik, hanem az erő, a képesség és gazdaság tényezői hozzák létre. S nagyon

„A Tengerpart“ tárcája.

Időjelzés a kikötőkben.

A chaldeai pásztorok időmértékétől, mely nem volt más, mint a legelő állatok árnyék-állásának megfigyelése, az egyiptomi homokórán, a görög klepszidrán, a római és középkori napórán át a chronométeri igen-igen hosszú idő telt el.

Az időmértékre az embernek igen nagy szüksége volt már a legrégebb korszakokban is, mert minden, ami az embert körülvette, arra tanította őt, hogy beosztással mértékkel tegye dolgait. A régi héber időszámítás hat órára osztja a napot s egy-egy óra persze négy óra hosszat tartott. Voltak nappali és éjjeli órváltások. Az éjjeli órváltás sürűbb volt, mint a nappali. Az idő letelését valószínűleg az egyiptomiaktól kapott homokórákkal ellenőrizték. Az idők folyamán a szent sátor előtt örökös papság annyira pontos időszámítási módokat talált

ki, hogy az eseményeket szinte pernyi pontossággal tudták feljegyezni. Az eseményeket, melyek napokhoz voltak kötve (emléknapok, ünnepek stb.) természetesen könnyű volt kiszámítani, mert hiszen az éjszakák és nappalok biztosan elkövetkeztek egymás után és így nem kellett mást tennie, mint számítani, hogy hány nappal múlt el egy vagy más esemény óta. Így a Szentírás pl. azt mondja, hogy Niszán hónap 14-ik napján kell az Egyiptomból való szabadulás emlékét (Pessach) ünnepelni. A kovásztalan kenyerek (mazzoth) ünnepétől számított hatodik hónapban (Tischri) kellett az új év (Rosch-Hasehono) ünnepének lenni.

Itt említem meg, hogy a zsidók az új év kezdetét az ős elején ünnepelték, mert a hagyomány szerint az Isten az embert őszszel teremtette, amikor a természet mindent éretten bocsátott az ember rendelkezésére. A katolikus egyház is tulajdonképpen őszszel kezdi az évet, amennyiben az egyházi év advent (Urjövét) első vasárnapjával (ez évben nov. 29-én) kezdődik s a papok olyankor kívánnak egymásnak boldog új évet. A polgári év kezdete a rómaiak idejére vezethető vissza, amennyiben Saturnus hónapja (Január) az eljövő tavaszt hirdető hosszabbodás hónapja volt, amit örömmel kellett kezdeni.

A mai kényes és komplikált szerkezetű időjelző eszközök legelső hírnökei azok a készülékek voltak, melyeket a középkor de-

rekán a X. és XI. században élt konyvmásoló szerzetesek használtak. A legelső gép-szerkezetű órákat — fából — Nürnbergben készítették a XV. században. Van ugyan feljegyzés, mely szerint horologiumokat = órákat Olaszországban is készítettek, de csak a nürnbergi órák híre maradt fenn. Ezek az órák durván faragott fakerekekkel és madzagra kötött nehezékek segítségével „jártak”. A XVI. században aztán elkezdtek Schwartzaldban (Németország) a fém-szerkezetű fali órák gyártását. Onnan kezdve egyre tökéletesebb alkotásokat termeltek e téren. Ma már nemesak abszolút pontos műszaki órákat, hanem a csillagászati időméréshez szükséges pillanatszámoló chronométereket is készítenek.

A zsebóra gyártásban eddig azért nem tudtak nagyobb eredményeket elérni, mert a feltétlen biztossággal működő rugókat nem sikerült feltalálni.

Az idő pontos megállapítása ma annyira fontos, hogy anélkül nem is tudnók életünket kellőképpen berendezni. A pontos és

GRAND CAFE' BORSA

FIUME, Baccich palota

Ma és minden este

VIRGILIO VIRGILI szalonzenekara hangversenyez.

Abbazia Pension Hermitage

(Telef. 142.)

SÜDSTRAND, a Quitta-fürdő fölött.

— Legszebb fekvésű előkelő otthon! —

(Tisztelnek és orvosoknak kedvezmény.)

:: Kívánatra prospektus küldünk. ::

fontos, hogy mennyi csatahajót állíthatnak sörbe az egyes országok; ez szinte döntő tényező a szövetségek létesítésénél.

A mi viszonyunknak Ausztriához egyetlen létalapja, hogy ezen a helyen egy európai nagyhatalom álljon fenn és maradjon fenn. Négy száz évvel ezelőtt ez a gondolat vezette a magyarokat arra, hogy a német császári Habsburg dinasztiát fogadják el a magyar trónra.

A kormánykörök a hadsereget és a hadi tengerészetet, a diplomáciai képviselőt minél erősebbé, fejlettebbé, tökéletesebbé akarják tenni és e tekintetben a legnagyobb áldozatokat követelik tőlünk.

Ezen áldozatok meghozatalánál azonban nagyon aggaszt bennünket az a gondolat és ez bizonyos tekintetben bántólag hat reánk, hogy a nagyhatalom előnyeit még a kvóta arányában sem élvezhetjük. A hadsereg, a haditengerészet, a külpolitikai hatalom központja Bécs. Hozzánk csak néha napján rándul ki ez az osztrák-magyar monarchia által képviselt nagyhatalom az ő külsőségeivel. „Bécsi kabinetnek“ is kezdték hívni a közös külügyi hivatalt, de ezt a meghatározottabban helyteleníteni kell, mert a bécsi kabinet alatt az osztrák állami minisztérium értendő. Nem voltunk képesek keresztül vinni, hogy legalább a közös pénzügyminisztérium és a közös számvevőség Budapestre helyeztessék, holott ezek mellett még azok a fontos okok sem szólnak, amelyeket felhoztak a közös külügy, a közös hadügyminisztérium székhelyei mellett.

Tulajdonképpen csak a külügy hivatalnak a székéinél ott, hol az akkreditált nagykövetek vannak, vagyis Bécsben. Ámde ezeknek a nagyköveteknek a közös pénzügyminiszterrel és a közös számszékkel valami kevés dolguk akad. Ennél fogva a nagyhatalmi állás előnyeit, amit a diplomácia fénye és költsége képvisel, majdnem kizárólag csak Bécs és Ausztria élvezi.

Ugyancsak az élelmes osztrákok kaparítják magukhoz azon sok milliós jövedelmeket, amelyeket a hadsereg és hadi tengerészet kiadásai képviselnek. Alig egy évtized óta, a legnagyobb erőfeszítéssel, kellemtelen zaklatásokkal, a közös miniszterek ellen intézett támadások árán tudtuk kivívni, hogy végre a hadseregszállításoknál a magyar ipar és a magyar mezőgazdaság

megbízható időmértékre azonban talán sehol sincs annyira szükség, mint a kikötővárosokban általában a tengerhajózásnál.

Addig, míg csak vitorlás hajózás volt, nem volt nagy szükség a pontos időmértékre és időjelzésekre, de mióta a biztos járási gőzhajók hasítják a tengerek habjait: az időjelzésnek fontos szerep jutott.

És ez természetes is, mert a hajók manapság éppen olyan pontos menetrend szerint közlekednek, mint a vasuti vonatok, amelyeknek tudvalevően másodperenyire elírt érkezési és indulási idejük van.

Az idő pontos jelzésére a legújabb korig nem lehetett semmiféle eszközt alkalmazni a kikötőkben, ahol a területi viszonyok azt teszik szükségessé, hogy pl. a délet a kikötő egész területén egyszerre tudják meg mindenütt. A villamos szikra eljövételére volt szükség a kikötők déljelzéséhez is.

A fumei kikötőben körülbelül harminc év óta használják a dinamitos déljelzést, amely meglehetősen bonyolult szerkezettel áll összeköttetésben.

A déljelző induktora a haditengerészeti akadémián van, a csillagászati dél beálltákor elrobbanó dinamitlöveg pedig a Mária Terézia hullámját végén. Ezelőtt 8—10 évvel a déljelző nem működött pontosan és akármenynyit fűrészestek a baj után a tengerészeti hatóság műszaki osztályán, nem tudtak rájönni. Mild Győző m. kir. hajózá-

érkei számba vétetnek és legalább is a kvóta arányában a magyar közgazdasági tényezőket is részesítik a megrendelésekben. Ekként az általunk fizetett milliókból jelentékeny rész visszatérül. De még ezt is irigyelték tőlünk és emléksziünk pár év előtt az osztrák delegációban arra a fellépésre, amely a magyar iparnak és kereskedelemnek, valamint a magyar mezőgazdaságunk juttatandó közös ügyi megrendelések ellen történt.

Ez így nem mehet. A mi áldozatkészségünkkel nem szabad visszaélni. Az osztrák kapzsiság nem ok arra, hogy a kvóta szerinti igazságot se kapjuk meg a közös megrendeléseknél.

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— *A kir. kormányzó magánfeleket fogad:* szerdán d. e. 10—12 óra között.

— *A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.*

— *A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.*

— *A Cunard magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők naponta d. e. 10—12 és d. u. 2—4-ig. Kivétel a megérkezési nap és indulási napok délelőttje. Jegyekért az Adria palota portásánál 1 koronát kell fizetni jótékony célra.*

— *A tersattói Fransepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárat a susáki hiddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevarden.)*

— *A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.*

— *Az „Adriatica“ cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.*

— *A kivándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.*

— *József főherceg díszkertje (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a feleséges család távollétében hétköznapi reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.*

— *A Danubius-hajógyár telepe, a rizs-*

pész, ki valaha vasuti mozdonyvezető volt, nagy szeretettel foglalkozott elektrotechnikai problémákkal. Egyszer megnézte Mild a hibás működésű déljelzést és rögtön rájött a baj okára. Nem kérdezősködött sokat, hanem megcsinálta a saját terve szerint s azóta a fumei déljelző kifogástalanul működik. A mérnököknek ugyan nem tetszett a gépész munkája, de annál jobban örültek annak a haditengerészeti akadémián.

A délnél pontos jelzésre a hajósoknak azért van szükségük, mert anélkül nem tudják a tengeren való helyzetüket kellőképpen meghatározni. E célból van a hajókon a sextans = napállás mérő. A kikötőben a dél pontos meghatározása által válik lehetségessé a vasuti s általában a közlekedési időnek pontossága is. Amint a déljelző robbanása megtörténik, abban a pillanatban szólalnak meg a vasuti őrházak jelző harangjai is — hogy a fumei és budapesti idő között lévő négyperenyi különbséget ellenére is egyformán van dél itt is és Budapesten is.

Boldog az az ember, akinek nem kell soha tudomást szereznie a haladó időről és nyugodt gondtalansággal élvezheti az élet örömeit... A munka, a fáradság emberének azonban még az is öröm, ha megláthatja a rohanó időt — a pontos időjelzőkön.

Prockl Sándor.

hántológgyár, a papirgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— *A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.*

SZINHÁZ ÉS ORFEUM.

Méltóztattak olvasni, hogy a magyar színtársulat megint nem jöhetett be, mivel hogy júniusra már lefoglalták a színházat. Jön egy olasz társaság, aztán — mint ujabban hallottam — valami német trupp is boldogítani fog bennünket.

Ez így száraz híradás, de ha erkölcsi tartalmát vizsgáljuk, megdöbbenően szomorú következményeket vonhatunk le belőle. Mindenekelőtt konstatáljuk, hogy itt minden faj előbbre való, mint a magyar, minden nyelvet többre becsülnék, mint a magyart. Pedig a magyar volna az államfenntartó faj, a magyar nyelv volna az állam nyelve. Respektálják is ezt mindenütt, csak éppen Fiumében nem. A Comunale hajlandók lettek volna inkább lebontatni, semhogy a magyar színészetnek is átengedjék. A Fenice csekély 20.000 koronát kért hat hétért, ami már a priori kizárta, hogy a magyar társulat bejöhessen. Aztán érzelmi okokból olaszok nyitották meg a színházat. Utánuk jöhet a cirkusz, német társulat, újra olasz staggione, csak éppen a magyart proskribálják. Miért, mi okból? Hát fekélyesek vagyunk mi, hogy ennyire kerülnek bennünket?

Pedig mikor a Fenicét építették, azt hittük, hogy az lesz a magyar színház. És most kisé, hogy mi vagyunk az utolsó sorban. Szinte el sem hisszük, hogy Magyarországon vagyunk.

Az orfeumban, az Apollóban is kifizetnek bennünket. Már a multkor megírtuk, hogy Ujvári Károly van itt, aki elég jó magyar színész ahhoz, hogy magyarul is előadjon valamit. Akkor ígérték is magyar éneket, a vége pedig az lett, hogy Ujvári énekel egy német kuplét, melynek ez a refrénje: „Azt a kutya-fáját!“ — A nagy vívmányban nincs köszönet, mert a dalt inkább csak a magyarság megcsufolásának tekinthetjük. Ha ezzel akarja akár az Apolló, akár Ujvári a szemeinket kitörölni, akkor majd levonjuk a konzekvenciát. Az Apolló 2 évi fennállása óta nem tartotta érdemesnek, hogy egy magyar komikust hozzon. Mindig német és újra német! Mint ha csak valahol Ausztriában, vagy Németországban volnánk. Csak aztán meg ne hozulja magát ez a germanizáló irány.

Ujvári csak énekelje, hogy „azt a kutya-fáját!“, de a magyarok örökre el fogják feledni, hogy valaha közéjük tartozott.

(k. p.)

— *Kormányzóék érkezése.* Wickenburg István gróf és neje holnapután, esütörtökön reggel érkeznek Fiuméba tiznapos turautjukról.

— *Városi állandó bizottság ülése.* A városi állandó bizottság ma este 6 órakor ülést tart, amelyen kisebb ügyek kerülnek tárgyalásra.

— *A kereskedelmi kamara ülése.* A fumei kereskedelmi és iparkamara holnap este 6 órakor ülést tart.

— *A városi rendőrség a régi kaszárnyában.* A városi rendőrség június 15-én fog átköltözni a régi Jellasi-caszárnyába. A rendőrség mostani helyén két városi hivatalt fognak elhelyezni.

Az írás-olvasási vizsgákra való jelentkezés.

A fiumei kormányzáság előterjesztésére a vallás- és közoktatásügyi miniszterium a belügyminiszteriummal egyetértőleg elhatározta, hogy az írás-olvasási vizsgákra való jelentkezés terminusát a most folyó vizsgák befejezéséig, vagyis f. hó 29-ig meghosszabbítja.

A jelentkezés határidejének eme meghosszabbítását ama megjegyzéssel adjuk a fiumei magyarság tudomására, hogy az utólagos jelentkezést ne mulassza el senki, aki bizonyítvánnyal nem tudja kimutatni legalább a 6 osztályú elemi iskola elvégzését és betöltött 24-ik életévét. Jelentkezni lehet naponta délelőtt 8—12-ig a városházán. (I. em. 4 ajtó.)

Az újabb vizsgálatok 30-án délután 5 órakor, 31-én pedig délelőtt 8 órakor kezdődnek. Az első vizsgáló bizottság a városháza kistermében, a második pedig a népkerti községi leánviskolában fog működni.

A multheti vizsgálatokon — mint értesülünk — mintegy ötven magyar nem jelent meg. Felhívjuk ezeket, hogy a magyarság közös érdekében a fentjelzett újabb vizsgálatokon utólagosan jelenjenek meg, ehhez azonban újabb jelentkezés szükséges.

—o—

A Fiumei Állami Felső Kereskedelmi Iskola végzett növendékei szombat este értekezletet tartottak, amelyen elhatározták a Fiumei Áll. Felső Keresk. Iskolában végzett növendékek szövetségének megalakítását. A szövetség célja: A szövetség tagjainak anyagi és erkölcsi támogatása, díjtalan állásközvetítése, társas összejövetelek rendezése, az összetartás emelése, a többi magyar és külföldi szövetséggel való érintkezés, a kereskedelmi tudományok művelése és a kereskedelmi szakoktatás fejlesztése, a még tanuló ifjúságnak anyagi és erkölcsi támogatása. Továbbá amennyiben a szövetség anyagi eszközei megengedik, könyvtár létesítése, szakmunkák kiadásának előmozdítása, szakfelolvasások és előadások tartása, tanulmányi utak szervezése és kirándulások rendezése, végül az elhalt rendes tagok vagyontalan özvegyeinek és árváinak segélyezése.

Nem lesz rizsgyár Monfalcone-ban. Monfalcone-ból írják: Néhány lap nemrégben azt a hírt közölte, hogy a fiumei rizshántológár Monfalcone-ban fiókot akar létesíteni. Az itteni polgármester szerint egy pénzcsoport, melybe a fiumei rizshántológár is tartozik, már évek óta szándékozik rizsgyárt létesíteni, de az a vasuti tarifák miatt nehézségekbe ütközik, amelyeket nem sikerül leküzdeni.

A sorozások. Fiumében ma délelőtti kezdődött meg az I. korosztálybeli állításkötelesek sorozása. A város részéről Antoni Gino dr. titkár, Blasich Mario dr. főorvos, két rappresentante és három alközségi küldött van jelen. A mai sorozás eredménye lapunk zártakor még ismeretlen.

A vásárfelügyelő munkája. Springhet vásárfelügyelő tegnap a Calle S. Modeston levő népkönyvházban nagymennyiségű ételmaradékot és szennyes edényeket kobozott el, mert az egészségre ártalmasak voltak. Egy halárustól büzös, szennyes edényt kobozott el, egy lóhús-mészárszékben pedig romlott húst. Végül egy kávéházban fagyaltkészítéshez használt anyagokat és különböző edényeket foglalt le.

Mentés a tengeren. Pólából jelentik: Tegnap este három fiatalember vitorlás csónakba ült, hogy átvitorlázzanak Pólából Brioniba. Az egyik ifju iökedvében fel-

kapaszkodott az árbóca, mire a csónak az egyensúly megbomlása miatt felborult. A három kissé beborozott ifju komoly életveszedelemben forgott, de balesetüket a parttól szerencsére észrevették az Ilda motorosbárkát küldték hozzájuk segítségül. A motorosbárka megmentette mindhármat.

Hódit az egyenruha. Tegnap este 9 óra tájban a Cambieri-téren éktelen sivalkodást vitt véghez egy 40—50 év körüli asszony. Az utcán járó emberek azt hitték, hogy nyuzzák az egyre ordító asszonyt. A valóság az volt, hogy egy vasuti raktári alkalmazott a kezét fogta a nőnek, aki szemmel láthatóan csak a közfigyelmet akarta magára vonni. Nézzék — ordította torkaszakadtából a nő — ez a gazember el akar engem hagyni, hogy a leányok után futkosson. A vasuti zavartan állt és hallgatta az imprekációkat. Egy fiatal nő kérte a kiáltózt: De mama, ne legyen ilyen csufondáros! Szegény papa csak a veterán-egyesületi egyenruhát vette fel tegnap, mert azt muszáj volt neki tenni...

Hisz éppen az a baj, mert abban olyan fess a gazember, hogy minden nő megfordul utána.

Végre egy rendőr vetett véget a kinos incidensnek, melyet igen vegyes érzelmekkel fogadott a nagy számban összeverődött közönség.

A kikötőből. Máj. 26. É r k e z e t t : Mária Terézia magyar gőzös Alexandriából, 28 bál dohánnyal; Laguna osztrák gőzös Kalkuttából, 30.636 bál jutával, 4386 bál pamuttal, 2180 zsák rizsszel, 1276 bál bórrel, 6730 bál dohánnyal, 3194 zsák lenmaggal, 25 zsák kávéval, 400 bál enyvvel és 140 hordó borral, 500 zsák valloneával, 400 bál gyapottal és 30 tonna vegyes áruval; Balaton magyar gőzös Santosból, 3306 zsák kávéval és 1050 bál tengerivel.

Indult: Buda II. magyar gőzös Konstantinápolyba, üresen; Carola magyar gőzös Maltába, 20 tonna fával.

A hét fertőző betegségei. A városi tiszti főorvosi hivatal jelentése szerint a május 18-áig 24-éig terjedő héten difteritiszben 2, kanyaróban 3, szamárköhögésben 1, vörhenyben 4, hastifuszban 1, trachomában 1 megbetegedés történt. A difteritisznek 2, a vörhenynek és a hastifuszknak pedig 1—1 halottja van.

Baleset az utcán. Zapel Győző munkás tegnap az utcán elesett s ennek következtében súlyos sérülést szenvedett a jobbkarján. Sérülését a mentők kötözték be.

A kocsis balesete. Musina András kocsis tegnap a Via Giosue Carduccin leeseit kocsija bakjáról. A szerencsétlen ember éppen a kerek elé esett, amelyek bizonyára keresztülmentek volna rajta, ha néhány járkelő el nem rántja onnan. De így is meglehetősen súlyos sérülést szenvedett s be kellett szállítani a kórházba.

Marólugot ivott. Müller Berta 21 éves leány tegnap éjjel marólugot ivott. Beszállították a kórházba, ahol az orvosok gyomormosást alkalmaztak s tultették a leányt minden veszélyen. Azt mondta, hogy véletlenül itta meg a marólugot.

Felgyógyult. Megirtuk, hogy Abbáziában néhány héttel ezelőtt öngyilkossági kísérletet követett egy Somogyi István nevű fiatalember. Tegnap Somogyi gyógyultan hagyta el a kórházat.

A Magyar Fürdők Ingyenes Kalauza. A hazai fürdők legrégibb ismertetője, a „Fürdők és Nyaralóhelyek“ XVIII. ik évfolyama dr. Fodor Oszkár gondos szerkesztésében most jelent meg. A diszes illusztrációkkal ellátott könyv a magyar fürdőkre vonatkozó hasznos tudnivalókat tartalmaz-

valódi brünni szövetek

az 1914 évi tavaszi és nyári kényre.
Egy szelvény 3.10 m. hossza teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak

1 szelvény 7. kor.
1 szelvény 10. kor.
1 szelvény 15. kor.
1 szelvény 17. kor.
1 szelvény 20. kor.

Egy szelvényt fekte szakruhához 20—K-ri, mintegy fél méter szövetet, turisztólónt, selyemkamrárt, női kosztum szöveteket stb. gyári áron káid, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert postógyári raktár.

Siegel-Imhof-Brünn

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök a melyeket a magánvívó élvez, ha szövet-szükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Örüljél válnak. Minták, figyelmes vizsgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen trise árban.

za és ezáltal jelentékenyen közreműködik abban, hogy népszerűsítse azokat a kincseket, amelyek kétségkívül a magyar fürdőkben rejlenek. — A könyv ingyen áll bárki rendelkezésére és 20 fillér portódíj ellenében megküldi a „Fürdők és Nyaralóhelyek“ kiadóhivatala Budapest, VIII. Stáhly-utca 15. sz.

x **Kirándulások az Austro-Croata Slavija szalongozósével:**

Szerdán: B u c c a r i b a, ind. Abbáziából 2.30, Lovranából 2.50, ottartózkodás 1 és fél óra: visszaérk. 7-kor, jegy 4 K.

TOZSDE.

	máj. 25 zárlat	Mai ár. 1/1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	789.—	789.—
Osztrák hitelrészvény	607.—	607.—
4% os koronajáradék	80.25	80.—
Osztr.-magy. államvasut	692.50	692.—
Lezálogbank	401.—	400.—
Lezámitolóbank	497.—	495.—
Hazai Bank	275.—	277.—
Magyar Bank és Keresk. P. T.	497.—	500.—
Rimamurányi	631.—	630.—
Salgótarjáni	692.—	690.—
Közuti Vasut	595.50	596.—
Városi Villamos	310.—	310.—
Adria	376.—	—
Déli Vasut	90.—	—
Magyar Cukoripar	2325.—	—
Rizsgyár	3959.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza májusra	14.12	14.13
Buza október	12.80	12.83
Rozs októberre	9.75	9.75
Zab októberre	8.20	8.23
Tengeri májusra	7.60	7.70
Tengeri júliusra	7.80	7.88
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	606.—	605.—
Magyar hitelrészvény	790.—	789.50
Osztrák magyar államvasut	691.50	691.—
Déli Vasut	—	93.75
Alpesi	803.50	850.—
Skoda	—	733.—
Osztr. koronajár.	82.—	—

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi kör-sék átlagár.
Fiumei 4% os kölcsoáskótv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	ex 115.—
Litorale Bank és Takaréksusák	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabóhajózás	1100.—
Orient tengerhajózási társ.	ex 1300.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	—
Magyar Olajgyár	200.—
Austro-Americana	206.—
Navigazione Libera Trieszt	571.—
Osztrák Lloyd	594.—
Stabilimento Tecnico	9600.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	395.—
I. Trieszti Rizsgyár	490.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	410.—
Spalatoí Portland Cement	ex 316.—
Assicurazioni Generali	ex Nap. 865.—
Rimione Adriatica	3625.—

—o—

Távirat — Telefon.

A delegációk.

BUDAPEST, máj. 26. Berchtold gróf közös külügyminiszter tegnap délután az osztrák delegációban felszólalt. Beszédében konstatálja, hogy a hármasszövetség elleni támadások elenyészők. A szörványos olasz tüntetések a szövetségi viszonyt nem zavarhatják meg. A Németországgal való szövetség defenzív, tehát nem oka az általános fegyverkezésnek. Oroszországgal barátságos szomszédi viszonyban élünk. Albániában az Olaszokkal való megegyezés alapján nem avatkozunk a dolgok menetébe. A durazzói súlyos helyzet azonban katonai különítmények és hadihajók küldését tette szükségessé. Vilmos fejedelem azért ment az olasz hadihajóra, mert az kényelmesebb. Az epiruszi kérdés közel van a megoldáshoz. A görög kereskedelmi szerződést már perfektuálták.

BUDAPEST, máj. 26. Az osztrák delegáció tegnap esti teljes ülésén Berchtold Lipót gróf külügyminiszter beszédet mondott az albániai helyzetről. Elmondotta még, hogy Olaszország és a monarchia között teljes az egyetértés úgy a jelen, mint a jövő eshetőségeire. A legutóbbi intézkedések az Albániában előforduló zavarokkal magyarázhatók.

BUDAPEST, máj. 26. A külügyminiszter delegációs beszédében elmondotta, hogy jelenleg két osztrák-magyar cirkáló és haditengerészeti néhány kisebb egysége áll Durazzo előtt.

BUDAPEST, máj. 26. A magyar delegáció mai ülését negyed 11 órakor nyitotta meg Zichy Ágost gróf. A külügyi költségvetést tárgyalták, melyhez elsőnek Andrássy Gyula gróf szólt. Az albán helyzetet kritizálta, majd kijelentette, hogy rendíthetetlen híve a hármasszövetségnek. Andrássy negyed egyig beszélt, akkor Tisza állott szólasra.

Justh lemond.

BUDAPEST, máj. 26. Politikai körökben beszéltek, hogy Justh Gyula legközelebb lemond a pártelnökségről és helyét gróf Károlyi Mihály foglalja el.

Terstyánszky és Szmrecsányi párbaja.

BUDAPEST, máj. 26. Szmrecsányi György képviselő és Terstyánszky Károly hadtestparancsnok között tegnap délután 5 órakor a Fodor-féle vívóteremben kardpárbaj volt, melyet a hadtestparancsnok a tisztikar nevében provokált. Terstyánszky hadtestparancsnok a jobb vállára egy hatcentiméteres éles vágást kapott. Az orvosok erre megállapították a harc képtelenséget és megszüntették a párbajt. A két ellenfél kibékült egymással és szívélyesen szorítottak kezét kezét. Terstyánszky a monarchia egész hadereje nevében kért elégtételt, Szmrecsányi pedig kijelentette, hogy a parlamenti őrség tisztjeiről szólva, nem akarta megsérteni a monarchia haderejének tisztikarát.

BUDAPEST, máj. 26. Terstyánszky hadtestparancsnok a hadvezetőség tudtával és beleegyezésével párbajozott. Hír szerint Terstyánszkyknak be kell adnia lemondását, mert a párbaj által dezavualta Tiszát. Ezután az Országos Kaszinóból kilépett katonatisztek visszaléphetnek a kaszinóba. Beavatott helyen úgy tudják, hogy a tegnapi párbajhoz a király is megadta hozzájárulását.

Kossuth halálához.

BUDAPEST, máj. 26. A Kossuth-Ferenc haláláhirét közlő táviratra a király részvétlét tegnap délután kapta meg Kossuth Ferencné, aki a legfelsőbb részvétnyilatkozatot megköszönte.

BUDAPEST, máj. 26. Kossuth holttestét holnap délelőtt szállítják át a Nemzeti Múzeumba. A koporsót rengeteg sok koszorú fedi. Lajos Tivadarhoz százával érkeznek a részvétlétviratok. A kondoleálók között vannak Lukács László és Khuen-Héderváry Károly.

BUDAPEST, máj. 26. Kossuth végrendeletét ma délelőtt bontották fel a V. kerületi járásbírósnak. A járásbíró az aktust zártan jelentette ki, így a közönség távozott. Csak Pally és Jakab végrendeleti tanúk, Kivassay Jenő és özv. Kossuthné jogi képviselője lehettek jelen. A bíró megállapította, hogy a végrendelet 3 darabra van szakítva, de összeállítható és olvasható. Pally és Jakab annak megállapítását kérték, hogy a végrendeletet ki tépte össze. Ezt a kérelmet a bíró azzal utasította el, hogy ez nem tartozik a járásbírósnak.

BUDAPEST, máj. 26. Hír szerint a végrendeletet Kossuth inasa tépte össze, még pedig Kossuth egyenes parancsára. Az inas vonakodott a parancsnak eleget tenni, de Kossuth rákiáltott, hogy: parancsolom! Ez három hónappal ezelőtt történt. Az inas még ma megjelenik a bíróság előtt, hogy vallomást tegyen.

BUDAPEST, máj. 26. Kossuth végrendelete 1913. április 22-én kelt és általános örökösévé a nejét teszi meg, akit ekkor még menyasszonyának illetve özv. Benyovszky Sándornénak szólt. Elrendeli Kossuth, hogy menyasszonya, özv. gróf Benyovszky Sándorné szül. Kivassay Mária a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál levő betéteiből annyit kapjon, hogy az ővi 8000 korona kamatot hozzon neki, Lajos Tivadar öccsének 2400 korona évi kamatnak megfelelő összeget hagyott. Első felesége sírjának gondozására évi 2200 koronát szánt. Ezen kívül megemlékezett a titkáraitól, Ambrozovics Lajosról és több olaszországi ismerőséről. Képeit a szépművészeti múzeumnak adományozta.

BUDAPEST, máj. 26. Éjjel 11 órakor jelentik a halottas házból, hogy Kossuth Ferencné állapotában végleges javulás állott be.

BUDAPEST, máj. 26. Tisza István gróf miniszterelnök hosszabb részvétlevelet küldött özvegy Kossuth Ferencnének. A levélben közli Tisza, hogy bár a legnagyobb tisztelettel viseltetett az elhunyt politikus iránt, a végtisztességén nem jelenhet meg, mert attól tart, hogy jelenlétét félremagyaráznák és abból áldatlan politikai tüntetések lennének.

BUDAPEST, máj. 26. A főváros képviselői a rendőrséggel tanácskozást folytattak a temetés rendezése ügyében. A gyászmenet a Nemzeti Múzeumtól elindulva, végig megy a Rákóczi-úton a Baross-térre és onnan a Köztemető-úton át a Kossuth-mauzóleumhoz. A fővárosi tanács hirdetményben kéri fel a polgárokat, hogy a gyászmenet utvonalaán gyászlobogókat tüzzenek házaikra és lehetőleg vonják be házaikat gyászleplekkel.

BUDAPEST, máj. 26. Kossuth Ferenc özvegyének a király tegnapi részvétlétviratán kívül ma József főherceg is küldött részvétlétviratot.

Léghajó az Adria fölött.

ROMA, máj. 26. A „Fides VI.“ nevű léghajó, amelyen tegnap Casella hadnagy és a Giornale d'Italia egyik munkatársa Rómában felszálltak Triesztig szállt, onnan pedig Velencéu át Páduába jött, ahol leereszkedett.

A delegátusok a Parkklubban.

BUDAPEST, máj. 26. Zichy Ágost gróf, a magyar delegáció elnöke a delegátusok tiszteletére vacsorát adott tegnap este. A fehér asztalnál megjelentek az összes delegátusok.

Az albán forradalom.

BÉCS, máj. 26. Olyan értesülések szerint, amelyeket egyes delegátusok hivatott személyiségektől kaptak, a rendet Durazzóban nem zavarták meg. A fejedelem lóháton a felkelők táborába ment és tárgyal velük, hogy az ország belső békéjét megegyezés alapján helyreállítsa.

POLA, máj. 26. A Sct. Georg cirkálóhajón kívül a Turul, a Huszár és a Réka torpedóvontatókat és az F. 64., F. 69. és F. 72. torpedónaszádokat küldték az albán vizekre. A hajórajt Leidensacher ellentengernagy vezényli, aki a Sct. Georg fedélzetén van. A monarchia az albán vizeken összesen 14.900 tonnatartalmu hajókkal van képviselve, amelyeknek a legénysége 1500 ember. Ebből két gyenge zászlóalj, összesen 2500 embert lehet partra szállítani. Egy nehézhadosztály két dreadnoughttal holnap Valonába érkezik.

LONDON, máj. 26. A Daily Mail jelenti Durazzóból: Vilmos fejedelem tudatta az osztrák-magyar és az olasz követekkel, hogy kész trónjáról lemondani, ha a felkelők kívánják. A fejedelem azt is kijelentette, hogy nem akar harcot a főváros körül és abban az esetben is lemond, ha a fölkelők Durazzóba bevonulnak és a várost megszállják.

DURAZZO, máj. 26. Az itteni kikötőbe tegnap újabb osztrák-magyar és olasz hadihajók érkeztek.

DURAZZO, máj. 26. A fölkelők nem Vilmos fejedelemmel, hanem a nemzetközi ellenőrző bizottsággal akarnak tárgyalni. A bizottság Sijakba ment, ahol a fölkelőkkel megkezdte a tárgyalásokat.

DURAZZO, máj. 26. Hír szerint Vilmos fejedelem nem maradhat sokáig Albániában. Mikor a fölkelők a foglyokat visszaadták, azok zajosan éltették Vilmos fejedelemet.

DURAZZO, máj. 26. Kavajából jelentik, hogy ott 500 fölkelő a kormánytól kivont hatóságokat elűzte. Az albán állami zászlókat összeszedték és a sárba taposták. Bejárták az utcákat és azt kiáltották: Éljen Esszad pasa, Albánia királya!

DURAZZO, máj. 26. Sijak mellett a fölkelők megütözték a hollandi csendőröket. A fölkelők tülerőben lévén, a küzdelem végzetes kimenetelűnek ígérkezik.

ROMA, máj. 26. Esszad pasa tegnap reggel ideérkezett és felkereste a külügyi hivatalban Di San Giuliano külügyminisztert, akivel hosszasan tanácskozott.

BÉCS, máj. 26. Az elterjedt hírek ellenére a „Zeit“ arról értesül, hogy eddig sem nálunk, sem az olaszoknál nem történt intézkedés a csapatoknak Albániába való szállítására.

DURAZZOT BEVETTEK.

BUDAPEST, máj. 26. Délután 2 órakor jelenti a M. T. L.: **A FELKELŐK BEVETTEK DURAZZOT. A FEJEDELEM ÉS CSALÁDJA UJBÓL EGY OLASZ HADIAJÓRA MENEKÜLT.**

Vérfürdő Szaloniki környékén.

SZALONIKI, máj. 26. A török basibozukok és csendőrök a környéksbeli görög falvakban valóságos vérfürdőt rendeztek. A férfilakosságot a legkegyetlenebb módon lemészárolták a gyermekekkel együtt. A lányokat pedig elrabolták.

Nagyköveti reunió Budapesten.

BUDAPEST, máj. 26. Az összes európai hatalmak követei ma ideérkeztek, hogy az albániai eseményekkel szemben való magatartásról Berchtold gróf külügyminiszterrel tanácskozzanak. Ezen az értekezleten határozatképesen elhatározzák, hogy történelk-e nemzetközi beavatkozás az albán eseményekbe.

Morganatikus házasság.

BERLIN, máj. 26. Nagy szenzáció patant ki ma Berlinben. Kiderült, hogy Oszkár herceg, Vilmos császár ötödik fia eljegyezte Kassevich Mária grófnőt, a császárné volt udvarhölgyét.

Az orosz követ Budapesten.

BUDAPEST, máj. 26. Tegnap este ideérkezett Bécsből Sebeko ottani orosz nagykövet, hogy a mai nap folyamán megnézze a főváros nevezetességeit.

—o—

Az olasz tengerészeti miniszter balesete.

GENUA, máj. 26. Tegnap délután Millo tengernagy, tengerészeti miniszter egy itteni szállóban a lépcsőn elesett oly szerencsétlenül, hogy jobb lábát eltörte. A súlyosan sebesült minisztert a központi kórházba szállították.

Orosz északsarki expedíció.

PÉTERVÁR, máj. 26. Junius derekán indul el Vladivostokból Wilkičky kapitány vezetésével az északsarki expedíció, amely már teljesen fel van szerelve. Két hajóval és egy hidroplánnal akarja a sarkot elérni Wilkičky kapitány és minden eddigi utiránytól eltérőleg a Behring-szoroson át megy az arktikus vizekre. Ennek az expedíciónak fő célja, hogy az északsarkon meteorológiai megfigyeléseket tegyen és a tenger mélységét átkutassa.

Az angol alsóházban.

LONDON, máj. 26. Az alsóházban a homerule-javaslatot harmadik olvasásban 351 szavazattal 274 ellen elfogadták.

Véres harcok Marokkóban.

PÁRIS, máj. 26. Tazza közelében, amelyet a franciák most foglaltak el, a marokóiak az elmúlt éjszaka meglepték a francia csapatokat. A franciák elkeseredett harc után visszaverték az arabokat és nagy veszteségeket szenvedtek. A franciák vesztesége tizenhat halott.

Eltűnt aviatikus.

LONDON, máj. 26. A londoni közönség nagyon aggodódik Hamel aviatikus miatt, aki vasárnap reggel a hajnali órákban elindult Villacoublayból, hogy egyfolytában a hendi tenger repüljön s azóta nincs róla hír. Utoljára Hardelet fölött látták s mivel akkor nagy vihar kerekedett, nyilvánvaló, hogy a szél az Északi-tengerre kisdorta. Tegnap (Doverből két hidroplánt küldtek ki Hamel felkutatására. Ez a két repülőgép azonban mindjárt szerencsétlenül járt. Mind a kettő lezuhant, de torpedónaszádok voltak a közelben és kimentették az aviatikusokat. Délután egy hadihajót küldött az admirális az eltűnt Hamel után. Késő estig nem jött szikratávirat.

A mexikói háború.

NEWYORK, máj. 26. Veracruzból érkezett távirati jelentések szerint az amerikaiakat az elmúlt éjjel a mexikóiak megtámadták. Az amerikaiak 40 embert vesztek halottakban és sebesültekben. Puebla mellett az amerikaiak új csapatokat raktak partra s a várost, amely jól volt megerősítve s a kalesát képezi a Mexikóba vezető utnak, meg akarják ostromolni.

MILANO, máj. 26. Luigi Barzini, a Corriere della Sera tudósítója, azt kábelezi lapjának, hogy Mexikó fővárosában halotti esend honol. Az üzleti élet teljesen megszűnt az utcákon alig van forgalom. Huerta előkészületeket tesz a végső összecsapásra, mely élet-halál harc lesz. A felkelők Zapata tábornok vezetése alatt a fővároshoz közelednek. Huerta kijelentette, hogy akkor sem mond le, ha fegyverrel kényszerítik.

MEXIKÓ, máj. 26. A belügyminiszter Huertával folytatott konferencia után kijelentette, hogy Huerta nagyon meg van elégedve a Niagarából érkező hírekkel. Ugy látszik, hogy a vitás kérdések kielégítő megoldáshoz közelednek.

LONDON, máj. 26. A Daily Mail jelenté: Az Ipozunga gőzös kapitánya utasítást

kapott, hogy tartsa gőz alatt hajóját és legyen készen az indulásra Puerto-Mexikó felé, ahol fedélzetére kell vennie egy nagy-rangu államférfiut. A menekülő nem lehet más, csak Huerta, aki most Puerto-Mexikóban tartózkodik.

Puebla városát elfoglalták a forradalmárok. Huerta seregének utolsó végvára Queretaro, amelyet most lázas sietséggel erősítenek meg. A forradalmárok Saltikot nyilvánították ki Mexikó fővárosának.

Egy angol miniszter bukása.

LONDON, máj. 26. Ipswichben az alsóházi pótválasztáson Gamsoni unionista 6406, Masterman miniszter 5874 és Sour szocialista 395 szavazatot kapott.

Gyár és ugyanai raktár:

Braedt Károly

FIUME, Via Carducci 26
(Telef. 17-73.)

Há szekiroz a sok légy:
Barátocskam okos légy,
BRAEDT-féle légyfogót végy!
Más gyártmányút el ne végy!
Légycsapástól véd és ó:
A BRAEDT-féle légyfogó!
Ez olcsó és mégis jó,
Fűszerboltban kapható!

Gyakorlott, magyarul és németül stenografáló, jó kézírással bíró perfekt

GÉPIRÓNÓT

keres helybeli nagy iparvállalat. Ajánlatokat a fizetési igények megjelölésével „Irodistanó” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

Fontos malom- és fűrésztulajdonosoknak!

Bőr- és szövött-szijjak olcsó beszerzési forrása, Bőrkorongok, Transmissziók, Malomkövek, Mindennemű csomagolások, Szerszámok, Smirglikorongok, Gép- és Hengerolajok.

„STANDARD” MŰSZAKI KERESKEDELMI R.-T.-nél

Adria Palota, Riva Szápary Telefon 3-48.

LIENZ (Tirol) Hotel-Pension Gribelehof 800 mtr magasságban, gyönyörű nyaralóhely, pompás hegyes-völgyes vidék, erdőkkel. Vill. világítás, bécsi konyha, napi penzió K 7.50. — Prospektust kívánatra küld: **Metonig J.** tulajdonos.

TISZTESSÉGES HÖLGY

vagy ur részére szépen butorozott szoba villamos világítással, fürdőszoba használattal és esetleg teljes ellátással kiadó. Bővebbet a 229. számú telefon felhívása útján.

De La Ville

SZALLODA ÉS KÁVÉHÁZ

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

50 szoba

— A magyarság találkozó helye. —

Kitűnő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Tulajdonos:

BUDAI KÁROLY

Nyomatott: Zústovich Elemér „Polinnia” nyomdájában.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart” lapkiadó vállalat (Murai Jenő)

Oriási választék!**Legnagyobb jutányosság!****Kiváló megbízhatóság!****Nagyban! Kicsinyben! Szabott árak!****Az****idényre**

mesés nagy választékban megérkeztek:

Női szövetek — Selymek — Női- és gyermek konfekciók — Gyapotárak és díszítések — Szőnyegek és függönyök. —

Legfrissebb újdonságok

Skót selyem. Román selyem. Brokát éponge Női kosztümök. Francia és hazai modellű kabátok.

Alkalmi árak:

Gyapjuszövetek, dupla magasság 120 cm. méterje K 1.95
Gyapjukrep legújabb divat, minden modern színben méterje K 2.40
Eponge színes, vonalozott, legfinomabb minőség méterje K 1.90
Bonne-Femme tüllből, aplikációval, darabja K 2.50
Brise-Bise tüllből, aplikációval párja K 1.30
Női kosztümök selyemmel bélelve, legújabb modellek á K 25.—

Tiszteltette**Weiss M.****FIUME**

csak Corso 11.

TRIESZT Corso 9. BÉCS.

Szabott árak**ABBAZIA**

BRISTOL szálló, kávéház s étterem.

140 modern szoba, lift, központi fűtés, melegvíz-vezeték, villany, telefon. Kitűnő magyar konyha.

Tulajd. **Rudovits V.**

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendég:

(Hötes arrivés hier:)

Schölz Paul Boroszló	Steinacker
Atzer Antoni Boroszló	Steinacker
Schiesser Ludwig dr. Boroszló	Steinacker
Rott Sándorné Budapest	Austria
Türk Adél Budapest	Austria
Keleti Karolin Budapest	Austria
Anfelbeck Viktor Serajevo	Slatina
Arzberger Emilie München	Slatina
Tony Bertha München	Slatina
Thaeter Mina München	Slatina
Malics Milisar Ada	Hausner
Delft Carlo Anvera	Stefanie
Ottó Carl	Stefanie
Honig Sámuel Budapest	Stefanie
Bálint Sándor Budapest	Stefanie
Dénes Ottó Hanau	Stefanie
Pancera István Nagykanizsa	Stefanie
Brum Walter Berlin	Hammer
Tarján Vilmos Budapest	Hammer
Klein Miklós Budapest	Hammer
Eisinger Selma Tulln	Hammer
Kubin Berta	Hammer
Deckert E. Wien	Grand H.
Schrodler Carl Frankfurt	Grand H.
Milenkovic Sava Belgrád	Grand H.
Winternic Carl Prága	Grand H.
Most Armin Wien	Grand H.
Hochmann Karl Roie	Grand H.
Breier Artur Wien	Grand H.
Kessler Manó Budapest	Grand H.
Müller Adolf Wiesbaden	Grand H.
Millegger Róza Trieszt	Grand H.
Boldog Hermann dr. Trieszt	Grand H.
Biró Kálmán Budapest	Wiltsch
Breux Henriette Galicia	Wiltsch
Vissy Vilma Ujvidék	Vécsey
Rhédey Lajos Budapest	Vécsey
Spacek Anton Prága	Vécsey
Peiser A. Posen	Abbazia
Lippich Károly Budapest	Abbazia
Singer S. Wien	Habsburg
Niebel József Nürnberg	Habsburg
Krynicky L. Biala	Habsburg
Weisz Ignác Budapest	Riviera
Riedl Gyözőné Budapest	Szegő
Dr. Natonek Jenő Budapest	Szegő
Tüshans Bernard Münster	Wienerheim
Cruse J.-né München	Wienerheim
Pretner Mihály dr. Trieszt	Wienerheim
Oopenheimer Harry Hannover	Wienerh.
Adamovitsch St. Szentpétervár	Marchlewska
Repscha Zsófia Szentpétervár	Marchlewska
Nussbaum Sámuel Budapest	Stern
Nussbaum József Budapest	Stern
Krzemien Gusztáv	Westphal
Burgsdorff Alexander Rottweil	Janette

Popousek Cyrill Csehország	Quitta
Flöschheim Mitha München	Quitta
Weineberger Artur Wien	Savoy
Haerberle Julius R. Banjaluka	Savoy
Szabó András Budapest	Residenz
Binder Pál Wien	Hermitage
Binder Karl Wien	Hermitage
Fodor Antal dr. Szombathely	Hermitage
Konyovits György Zombor	Gutenberg
Vass István Budapest	Gutenberg
Kauresics József Budapest	Gutenberg
Joch András Budapest	Gutenberg
Manuel Max München	Grand H.
Kotz Henrik München	Grand H.
Fischer Mörice Wien	Grand H.
Berkovits Hugó Budapest	Széphelyi
Káldor Gyula Budapest	Széphelyi
Domini Eugénia Russland	Regina
Fuhrmann Max Wien	Tenta
Böszörményi György Budapest	Szegő
Molnár Istvánné Budapest	Szegő
Wertenberg Mártonné Kolozsvár	Szegő
Fodor Ferenc Budapest	Szegő
Özv. Feldmann Józsefné Budapest	Szegő
Sidhrowszky Franz Prága	Liburnia
Nagy Dezső dr. Budapest	Mascagni
Dr. Cwikowski St. Nowysac	Augusta
Szajnowa Antonia Brzozow	Augusta
Strzyowski József Krakó	Augusta
Koltowska Zsófia Zakopane	Augusta
Fischer Carl Wien	Breiner
Dr. Blumenfeld Dezső Nagysomkut	Breiner
Blumenfeld Simon Kolozsvár	Breiner
Dr. Boros Károly Budapest	Breiner
Aczél József udapest	Breiner
Kolossowa Natália Varsó	Peppina
Mitrofanowa E. Varsó	Peppina
Wessely Arthur Brünn	Lackner
Hollaender Mór Wien	Lackner
Szántó Sándor Budapest	Varglien
Pivny Samuné Budapest	Varglien
König Tódor dr. Budapest	Nenes K.
Bencze Anna Budapest	Nenes K.
Prokop Emil Wien	Bristol
Weisz Róza Wien	Bristol
Chlamtolsch S. Wien	Bristol
Gannesch F. Grác	Bristol
Friedl Ferenc Budapest	Palermo
Kaiper Anna Wien	Volosca 5.
Full Gottlieb dr. Regensburg	Schlosser
Herezeg Mihály Budapest	Schlosser
Kotik Jan Prága	Jacie
Haub Alexander Berndorf	Palace
Neubauer Hans Hannover	Lokey
Moras Anna Wien	Lokey
Gyurics Risto Bosznia	Melanie
Zawirski Zsigmond dr. Lemberg	Natalia

IRATTAROS

azonnal állást nyer. Katonaviselt előnyben.

„Adriatica“ cognacgyár, Susak.

Hol vette Nagysád a pompás kalapot??

Weiss Fanny női kalap szalonjában!

Fiume, Corso 10. I. em., telef. 581, a főpostával szemben. Ugyanott kalapdiszek, tollak, formák, a legújabb divat szerint nagy választékban, olcsón kaphatók!

Abbazia legérdekesebb látványossága az

AQUARIUM a Stefánia szálloda mellett,

hol az adriai halfajok, a tengerfenék növény- és állatvilága, elevenen, természetű környezetben látható. Senki se utazzon el Abbaziából, mielőtt az aquariumot meg nem tekintette.

„Bonavia“

FIUME, Via Edmondo de Amicis 5.

— ÉTTEREM ÉS KERTHELYISÉG. —

Május 31-én

a 79-diki gyalogezred zenekarának

MONSTRE HANGVERSENYE

Jó ételek és italok, mérsékelt árak!

Számos látogatásért esd

Paradeiser Fer. Józ. tulajdonos.

IRODAKISASSZONYT KERES

helybeli bankintézet. Magyar, német és lehetőleg olasz nyelvtudás, valamint magyar és német gyorsírás megkívánatik. Bankgyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Bizonyítvánnyal felszerelt ajánlkozások a lap kiadóhivatalába küldendők. „Irodakisasszony 100“ jellegére.

CHINA és JAPÁN

ből iparcikkek direkt behozatala:

Alessandro Székulesz cég által!

Fiume: Via Adamich 8. Európa-száll. mell.

Abbazia: a Mandria-bazárban.

Tulzsufolt raktár miatt chinai, japán, fiumei, abbáziai, cirkvenicai, velencei stb. emléktárgyak rendkívül olcsón árusítottak

—o—

Kiárusítás

üzletfelosztás miatt!

Az Abbaziában régóta fennálló Old-England üzlet feloszlik. Ezért a raktáron levő összes áruk, u. m. **női kosztümök, köpenyek, bluzok, fehérneműek, harisnyák, keztyűk, kalapok** stb. stb., minden a **legfinomabb minőségű, legegységesebb genre,** részben **eredeti francia modellek,** a **normális árak felén** adtnak el.

OLD-ENGLAND cég, ABBAZIA

Reichstrasse, az Adria-Club épületében a Stefánia szálloda mellett.

KÖZGAZDASÁG.

—o—

+ **Faarverés.** Az ogulini vagyonszékesség erdejéből kikerülő 39.098 m² jegenyefenyő-, bükk- és jávorfát Vilhar Dusán fiemei fa-kereskedő vette meg átlag 19% felülfizetés mellett és pedig a fenyőfát 21.40 K, a bükkfát 9.34 K, a jávorfát 22.38 K egységáron.

+ **A fieme—mexikói hajózási vonal.** Egy magyar tengerhajós társaság kiküldöttei a mexikói háború kitörése előtt 8 hónapig tartózkodtak Mexikóban, hogy a fieme—mexikói vonal ügyében a köztársasági kormányval tárgyalásokat folytassanak és hogy a kiviteli és behozatali viszonyokat tanulmányozzák. A tárgyalások már nagyon előrehaladott stádiumban voltak, amikor az Északamerikai Egyesült Államok és Mexikó között felmerült ellentétek miatt az új hajójáratok bevezetését a konszolidáltabb viszonyok elkövetkezéseig el kellett halasztani. A tanulmányton szerzett információk szerint a hajók Mexikóból Európába, illetve Fiuméba mindig teljes rakományokkal tudnának visszajönni és a kérdés a jövőben most már azon fordul meg, hogy tudunk-e Fiuméből Mexikóba mint fejlettebb mezőgazdasági és ipari államba mi, magyarok elegendő árut exportálni. Valószínű, hogy az általános használatra szánt olcsó minőségű iparcikkkel, különösen eszter- és faárukkal ott jó üzleteket lehetne csinálni.

+ **A bécsi Adria-kiállítás deficitje.** A véletlen játékból, egy bírósági tárgyalás folyamán, a napokban kiderült, hogy mekkora volt az 1913-ban rendezett bécsi Adria-kiállítás deficitje. A Bodenkreditanstalt egyik aligazgatója, mint tanu, úgy vallott a bíróság előtt, hogy az ő intézetének 700.000 korona követelése áll fenn a kiállítás intézői ellen és az utóbbiak más oldalon még 1.100.000 koronával tartoznak. Az összes deficit tehát 1.800.000 korona. Ezzel kapcsolatban az Adria-kiállítás rendezői kijelentették, hogy 1915-re százéves jubileumi kiállítást terveznek a népszüri Rotundában és remélik, hogy ennek a kiállításnak nagy jövedelméből sikerülni fog nekik még az Adria-kiállítás veszteségeit is ellensúlyozni.

+ **Magyar árumintakiállítások Kiszárában.** A Kereskedelmi Múzeum a magyarországi ipartermékeknek a Kelet piacán való megismertetése céljából folyó év szeptember és október havában két egyidejű vándorutat fog megtenni árumintatárával. Az egyik vándoruton, melyet Anatóliában fog tenni, a következő piacokon fog állomásokat tartani: 1. Eski-Sehir, 2.

Angora, 3. Konia, 4. Adana, 5. Aleppo. A másik vándorut, melynek állomásai: 1. Jaffa, 2. Jeruzsálem, 3. Caiffa, 4. Damaskus, 5. Beirut lesznek. Palesztinát és Syriát fogja átszelni. Az intézet vándorutjaiban bemutatathatók minden magyarországi cég ipari termékeinek a mintái. A jelentkezésnek folyó évi június hó 15-éig, az áruújtemény beküldésének folyó hó 15-ig okvetlenül meg kell történnie. Az intézet igazgatósága viseli a vándorut költségeit.

A legajánlatosabb fiemei szálló:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón 2 percnyire vasuti állomástól.

Kitünő konyha és árnyas kert.
Fajborok és kőbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Uj kárpitos üzlet!

Divánok, matracok, bőrszékek, ágybetétek, függönyözekek, diszítések és mindenemü javítások gyorsan, megbízhatóan és olcsón:

DEITEL MÓR kárpitos és diszítőnél
Fiume, Via Carducci 26.

Levelezőlap hívásra házhoz jön!

Velence
San Marco szálloda

(Campo S. Luca).

Modern berendezés. — Fürdők. — A gúnal kiállításon dicsérő okmányokkal kiténtve.
SZOBÁK 2 és fél LIRATÓL FELJEBB.

APOLLO-SZÍNHÁZ.

Aia Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Május 16-tól május 31-ig.

Kezdeté pontosan este fél 9 órakor.

Nagy művész-esték a szerződöttetett elsőrangú attrakciók fellépte.

MOZGÓ FÉNYKEP. — Előadás után kabaré szabad be-
menettel.

Dr. Lucas V.

volt bécsi klinikai műtő-orvos, speciálista női betegségekben, szülészetben és nemi betegségekben

— rendel d. e. 11—1 és d. u. 3—5 órakor —
Via de Verneda 1. I. em. (a Municipio u. sarkán) Telef. 18-42.

Igyék naponta 1—2 palaczk

Szent István

Dupla-

malátasört

— sörparban korszakot alkotó a
Kőbányai Polgári Sörfőzde" ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak.

Ajánlja: Noorden tanár -Bécsben;
Korányi tanár Budapestben;
Glax tanár Abbáziában és számos más szaktekintély.

Kapható:

Frisztöltésű palaczkokban minden fűszre és csemege kereskedésben. Frissen csapról kimérve minden előkelő étteremben.

Családi ház a Lidón!

Casa Venier PENSION
DE FAMILLE

a főuton, közvetlenül a vaporetto-állomás mellett. Modern szép szobák. Kitünő konyha. Jutányos árak.

Quarnero kávéház
Abbaziában

Az előkelő világ találkozóhelye.

**Minden délután első-
rangú hangverseny.**

Estéknént hangversenyek, táncmulatságok, kinematograf előadások, tombolák kabaret előadások stb.

Tudja Ön már,

: hogy mi az :

ALGA?

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás ellen valamint használható a rossz levegőjű betegszobák levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag!

Budak D.

gyógyszertárában

VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

Tungsram lámpa darabja 1.20 K.

Elvállalja gáz- és villanyvilágítás, valamint vízvezeték bevezetését. Nagy raktár a gázvilágításhoz szükséges eszközökben, padlók, automobilon és más gépek részére való olajakban. Fichtolin készülékek, gázolin, petróleum és naftára járó gépek. Legújabb gyártmányok. Arusítás kicsinyben és nagyban igen jutányos árak mellett.

Kedvező fizetési feltételek.

BARBETTI ÁGOST - FIUME

Táviratcím: BARBETTI Via R. Sanzio. Telefon szám 14-55.

Ujonnan érkezett

Bluzok garantált állandó színekben K 1.30
Reform ruhák állandó színekben K 5.90
Modern szabású szövet aljak K 5.80

Nagy választék

Gyermekruha újdonságokban K 1.50
Fehér piké kabátok remek kidolgozás K 6.90
Legújabb divatu gyermeksapkák selyem- és csipkéből a legalacsonyabb árakon.

Harisnya különlegességek

Legújabb divatu színes harisnyák 56 fillér
Újdonság bőrutánzatu keztyűkben p. 70 fil.

Férfi és női fehérneműek.

nagy választékban hallatlanul olcsó árakon
kizárólag

„AL BUON PREZZO“

divatáru kereskedésében

BERKOVIĆ B.

Piazza Kobler. Abbazia-mozival szemben.

Metallum

fémszálás Wolframlámpa K. 1 drbja

Csillárok-asztali lámpák felszerelve Kor. 8-tól feljebb.

Vállalunk teljes villam- és lakascsenőberendezéseket. Javítások jutányos árban.

„UNITAS“ (cégfőnök: Csermely)

VILLAM- BERENDEZESI MŰHELY

Via E. De Amicis 9. sz. Telefon 2-92.

(Fenice színházai szemben),

Ujra megnyílt konfekció és Kézműárú üzlet!

Fiume Via Carducci 7, a kapucinus templom mögött.

hol mindennemű partkie -árúk

rendkívül **OLCSÓN** árusítatnak

Pavacich Testvérek

droghériája.

Fiume - Corso 2.

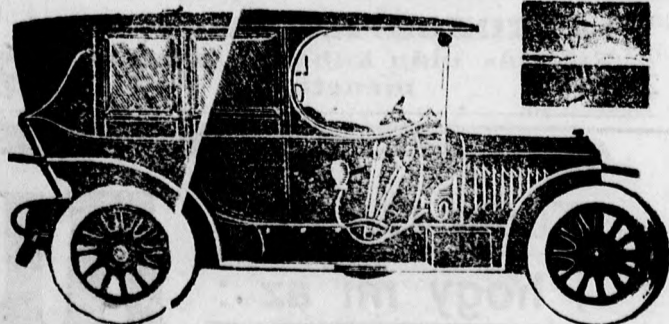
Mindennemű festékek, ecsetek, sávak stb. raktára. Nagy raktár, ásványvizekben angol és amerikai s egyéb droghuacikkekben. Mindenféle fűvek és gyökerek behozatala és kivitele.

Koller Ferenc,

cipésmester,

FIUME, Via Parini 4 (Braid)

mértékre készit elegáns francia és amerikai női, férfi és gyermekcipőt. Orthopéd munkák és javítások. Lev.lapra házhoz jön.

Blažek K, és Társa

autogarage és javító műhely

Via Ciotta 5-7 - FIUME - Telef. 858 és 16-73

Automobilok, motocyklok, kerékpárok és minden hazzávaló kellék eladása.

Uj vaskereskedés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy szakmabeli cégeknél szerzett sokévi gyakorlat után, VAS- és VASÁRU- üzletet nyitottunk! Elsőrendű árak, olcsó árak, lelkiismeretes kiszolgálás Szives pártfogást kérnek

Juricsics és Zach, FIUME, Riva Marco Polo 6 sz.

PECSINEI SZANATORIUM

SUSA-K-FIUME.

Remek fekvés a tengerparton. Belső és sebészeti betegségek részére. Lábadozók részére is. Modern berendezés. Kitünő hideg és meleg tengeri fürdők. Műtő berendezés. Röntgen sugarak, villamos gyógykezelés stb.

Szobák, teljes ellátással 10 K.-tól. Orvos választás tetszés szerint.

Felvilágosításokat nyújt

Telefon 500.

Az igazgatóság,

Táviratok: SANATORIJ - SUŠAK.

Uj nagy butorraktár

Via Galileo Galilei N.o 2 a Dániel mólóval szemben.

Nagy raktár fényezett butorokban, egyes darabokban is valamint fényezett és matt butorokból álló szobaberendezésekben, közepes árak mellett.

Vasbutorok. ablakredőnyök különlegesség fényezett székekben. Mindennemű kárpitosmunkák, javítások is elvégeztetnek.

Alacsony árak.

Az n. é. közönség pártfogásába ajánlja magát.

Tomisich Ignác.

A görcei asztalos- konzorcium és a Mirkovics-cég volt ügynöke.

SCHÖNI. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖNI.

Via Carducci 12, II. em.

A legújabb módszer [szerint] arc- és kéz- ápolás (manicur, villamos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelőlakásban is elvégeztetnek.

Telefono 11-83.

Uj nagy Butorárúház.

Mielőtt butort vásárol tekintse meg raktárunkat! Barmulatos olcsó árak! Nagy raktár minden kivitelben!

Ebédő, háló és uriszobák, konyhaberendezések stb.

Butor-Nagyáruház.

Riva Cristoforo Colombo 8. Baccich palota

Modern Manin Szálló

és Pilseni Étterem

VELENCE

S. MARCO

200 szoba; egyágyas 3 liratól kétágyas 6 liratól feljebb. Kitünő konyha,

Ószeres,

parthie- és zsbárú üzlet,
Via Carducci 14.

vesz és elad legjobb árakon mindennemű régi és új ruhát, fehérneműt, cipő- és mindenféle használati tárgyat. Lev.lap-hívásra házhoz jön.

Független, szép. fiatal orosz hölgy 150.000 kor. hozomány, később még nagyobb örökség, azonnal

férjhez menni óhajt.

Vagyon, vallás mellékes, de csakis komoly ajánlatokra válaszol „Hymen“, Berlin, Elisabethstrasse 66.